

מיאלטה לירושלים

תובע (מעריב) 10.12.89. "להקטין כבר עתה הוצאות הבטחון עקב ההתפתחויות הגלובאליות".

כלומר, רוצים פה מייד שהיהודים ישתנו, בשעה שמהערכים אין תובעים זאת והם לא מראים סימן לשינוי באף תחום — לרבות בעויינותם לישראל, כולל הפלשתינאים. לא רק שכלב ירושלים הוקמה למעשה החומה מחדש כשעה שבברלין היא נהרסה. אלא שבמצרים, ירדן, סוריה ועיראק, המש"טרים הם למעשה דיקטטוריים.

התקציב הצבאי המצרי הוא גדול יותר והצבא המצרי בעל כוה"אש רב יותר מאשר ערב מלחמת יום הכיפורים. על חשבון הפיות הרעבים של הפלאחים, העלולים בכל יום לזעזע את כסאו של חוסני מובארק, כמו שהפלשתינאים מרעידים כבר את כסאו של חוסיין.

עיראק בונה טילים עם ראשי נפץ כימיים המסוגלים להגיע לכל קודרה בישראל. סעודיה מחמשת את צבאה כאמצעי לחימה מודרניים לא פחות מסוריה.

כל המערך האדיר הזה יכול מהיום למחר, להפנות את עצמו ביתר קלות ביום אחד נגד ישראל, כפי שקרה במלחמות קודמות, מתוך סיבות פנים-ערביות שאין להן אפילו קשר לסכסוך הישראלי-פלשתינאי. יומי מלחמה כזו לא יצטרכו לשאול את פי מוסקווה או וואשינגטון — שיעמדו מן הצד.

אבל גם הסיכויים הם גדולים והם תלויים בראש וראשונה ברצון הישראלי, ובנחיתותם. חופש הפעולה שלהם — ולא רק של מדינות ערב — גדל גס"כו, עם זריחתה של שמש חדשה במזרח-התיכון, כשהולך ונמוג, שכלב הזה, ענן המעצמות.

■ טיקר המאמץ — פנימה

מנהיגות של אמת יכולה סוף סוף לחסל את האינתיפאדה והטרור הפלשתינאי תוך כדי הצגת תכנית חריגה מעמית לדריוקים עימם משני עברי הירדן. במקום לרוץ לסרי סור מובארק, להתבונן שם, ולגרסו רק לכך שהסכסוך לא ייפתר ומצריים כתגמול על "שירותיה הטובים", תקבל עוד נשק חדיש מארה"ב וחופו דולארים נוסף, שלעולם לא ישיב את הפיות הרעבים בואדו של המזרח התיכון, השוכנת על הנילוס.

מנהיגות של אמת אינה עורכת ימי עיון עקריים. כיצד הצלחנו מול האינתיפאדה במכון אהרון יריב, כאילו הייתה זאת קבוצה מאובנת, שריר משלטון מתמוטט במזרח ברלין.

אלא בצד חיסול הטרור, מכינה תכניות לקליטת עלייה מבריה"מ, ליישובם של עור-לים ביהודה ושומרון, ולמאמץ כלכלי פנימי אדיר, שכמוהו לא ידענו מאז קום המדינה. אם אין אנו רוצים ליפול בידיהם של פקידים מוואשינגטון שמסוגלים להשיג עבורנו שלום, כפי שתיכננו את מקום מפגש הפיסגה (על סיפון האניות) במאלטה, עלינו לפנות לכתובת היחידה: אנחנו עצמנו. הסיי כויים שנפתחו הם אדירים, בתנאי שבירי שלים יישבו אנשים המסוגלים לנצל את ההזדמנויות שתיקרה. כפי שעשתה זאת הציונות בהצלחה רבה במשך כמאה שנים, בהתיישבות, בעלייה ובבטחון.

מנהיגים מסוגלים ליטול יוזמה בתוך העולם הישן כן אנו עדיין חיים, כמותאם לכללי המשחק של המעצמות החיצוניות — את של העולם החדש ■

לכן, ככל שהרבר נשמע מעליב, המאבק הישראלי-פלשתינאי נראה לארה"ב ול-בריה"מ כקוץ בבשר, הוא מטרד נסבל, ולא כבערה שיש למהר לכבות אותה. לאמיתו של דבר יש כיום לישראל, כמו לעולם כולו, עניין לא עם שתי מעצמות, אלא עם מעצמה אחת, ארה"ב ועם עצם אחת — בריה"מ.

נכון שבריה"מ לא תתנגד להיות מעורבת במזה"ת וארה"ב תשאף להיות משולבת במי-הלכים מדיניים באזור. אבל אף אחת משתייהן, במיוחד בריה"מ ובוודאי ארה"ב — לא תרצה להרחיק לכת במעורבותה כאן בסכסוכים צב-איים מדיניים.

מכאן שאותם שרים ישראלים מהמערך, כמו פרס, המתאמצים "לשלב גם את בריה"מ בתהליך", יוצחק שמיר הממהר לשגר את נציגיו לוואשינגטון, ממשכים במלחמה ה-מדינית שהיתה, ולא בשדה הקרב הפוליטי העתידי. בכוח האינרציה ומתוך התאבנות מחשבתית, וכמוכן בראש וראשונה מתוך שיי-קולים פוליטיים ואישיים פנימיים, רוחפים שמיר, פרס ואנשיהם, את וואשינגטון ומוסי-

בוש-גורבאצ'וב

המזרח התיכון כלל אינו מעניין אותם

קווה להתערב במערכה מדינית ששייכת לסרט הקודם.

לא פלא שוואשינגטון העבירה לירושלים בזילווול תהומי הודעה לאקונית ש-המצריים השיבו תשובה חיובית להצעת בייקר", בשעה ששמיר, כמו האמריקאים, יודעים שזוהי תשובת אשף. כך מתייחסים לא רק לנושא נחות, אלא לממשלה שאיברה את שארית מעמדה בוואשינגטון.

■ סיכויים וסיכונים

בעולם החדש

בלישראל לא רק סיכונים רבים אלא סיכויים גדולים. יחליטו המדינות השונות על גורלן שלהן — יצאה בשורת בוש-גורבאצ'וב מפסיגת מאלטה.

כרגיל, היהודים באים וממהרים, וקוראים בירושלים לקחת דוגמה מהשינויים במזרח אירופה כאילו באו ימות המשיח, וקם ונהיה חזון ישעיהו. נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו

העריך שתפרוץ מלחמה, למרות הידיעות המעולות שבירי, כך לא העריך הממשל האמריקאי שחומת האיבה בין מוסקווה לוואשינגטון תקרוס במהירות שכזאת לקראת דריקיום אמיתי בשלום בין שתייהן. לכן כנראה הייתה ההצעה מאוחרת בוא"ש ישינגטון, ובזש התמהמה היטס כה רבות, לפני שקפץ על גלי השינויים האדירים, כדי לרכב עליהם לצידו של גורבאצ'וב ובסיוע לו, כלארם טובע.

מכל מקום, סידרת ההבנות אליהן הגיעו גורבאצ'וב ובוש במאלטה, לא רק שחיפו כאמור על הביוון הלוגיסטי, אלא — וזה העיקר — מאיצות את שינוי הסדר העולמי.

■ ישראל בתחתית

סולם מאלטה

לכן בשקראתי את הכותרות הראשיות בעיתוני ישראל, בלמסו בדרכי חזרה מניו-יורק, לפיהן לבנון ו-הגדה המערבית" הועלו בפיסגה, הן נראו בעיני מגוחכות.

ת אריך ביקורו במוסקווה של שר האו"צ וממלא מקום ראש-הממשלה שמעון פרס נדרה לפחות פעמיים. תחילה דובר שיי-בוא לשם במחצית השנייה של נובמבר, אחרי-כך נאמר שיבקר שם כ-3 בדצמבר, ועכשיו אומרים שהמסע מתוכנן ל-16 בחודש, מתוך תיקווה שהוא לא יידחה שוב.

גם השר עוז וייצמן, אומרים, אורז את המוודות למוסקווה. אלא שבינתיים עסוק מיכאל גורבאצ'וב בכמה עניינים רחופים ובווערים יותר מאשר לוח הזמנים של ביקורי השרים הישראליים, אף שפרס שואף לפגוש בו שם, כנראה כדי לחלץ את ביקורו מאופיו הפרטי-פריטוני, ולהעניק לו משמעות מדינית-גלובאלית, שלא לומר — קוסמית. שיהיה בהצלחה.

■ בוש משלך

גלגל הצלה לגורבאצ'וב

למוי שעקב בשבוע שעבר בארה"ב אחרי הדיווחים הבלתי-רפוסקים ממאלטה על מפגש הפיסגה של גורבאצ'וב עם הנשיא האמריקאי ג'ורג' בוש — היה ברור מה באמת מטריד היום לא רק את המנהיג הסובייטי, אלא את וואשינגטון.

בוש בא להשליך גלגל הצלה בים הסוער למנהיג בריה"מ, כאשר האימפריה שלו קור-סת, ומעמדו האישי עלול להיות בסכנה באם לא יצליח לספק לעצמו את הסחורה העטופה בסיסמת הפרסטרופקה.

בקושי, אם בכלל, ריווחו שידורי הטל-וויזיה האמריקאית הבלתי-רפוסקים על המז-רח התיכון כנושא שעלה על סדר היום בין שני המנהיגים.

במקום זאת הרחיבו על הצעדים שסייעו לבריה"מ להחליץ ממצוקתה הכלכלית-חבר-רתית. הגבלות הנשק הגרעיני והכימי, וצמ-צום הצבאות, שיקלו על בריה"מ להקדיש אמצעים יקרים לשיקומה הכלכלי, הסכמי סחר עתידיים, וההתפתחויות המדיניות-כל-כליות כמוזה ובמערב אירופה, כל אלה היו נושאים שבהם דנו בהרחבה הכתבים והפר-שנים האמריקאים, באינסוף שעות שידורי-ישיר ממאלטה.

הצלחת הפיסגה, כפי שהיתה צפויה, וריי-שומה כסיום רשמי ל-44 שנות עוינות ויריבות אמריקאית-סובייטית, הסתירו את השלומיאליות התהומית שליוותה את ארגון הפיסגה עצמה. עוזרו של בוש בבית הלבן ובפנטאגון, אשר היו אחראים לצד הלוגיסטי של הפיסגה, לא השכילו להזיז את נשיאם שבמקרה של סערה הם תתיכון, עלול סדר הזמנים ומקום המפגשים להשתבש. כך שה-טלוויזיה האמריקאית חזרה והראתה, בליווי כמה הערות ציניות וסרקאסטיות, את מנהיג המעצמה הגדולה בעולם מיטטל על גבי סירה, בים הסוער, לעבר אוניית הנוסעים ה-סובייטית הגדולה.

הדיווחים המצולמים הללו המחישו יותר מכל דבר אחר עד כמה רב הפער בין המ-אורעות הגדולים, לבין האישים המשתרלים להראות כאילו הם מנהלים אותם.

הסי.איי. ויתר וזרועות הביון האמריקאי ידעו מזה זמן רב את רוב העובדות על ריעדות הארמה באימפריה הסובייטית, בבירות מזרח אירופה וברחבי בריה"מ. אבל למיטב ידיעתי לא סיפקה קהיליית הביון האמריקאי אפילו הערכת-מצב מוקדמת אחת, על סמך הידיעה הזו, כי התוצאה תהיה, שחומת ברית-מוצח תתמוטט. ממש כפי שערב מלחמת יום ה-כיפורים המודיעין הצבאי הישראלי לא